

MĂRTURII FOTOGRAFICE PRIVIND ÎNCEPUTUL INDUSTRIALIZĂRII ÎNTR-UN SAT DÂMBOVIȚEAN

Diaconu ELENA *

Résumé:

Dans la documetation fait en la commune Vulcana Pandele pour collecter des infomations pour une monographie de cette localité, j'ai decouvert quelques photos inedites concernant l 'exploitation miniere et les commencés de l'industrie textile dans le village.

În documentarea făcută în comuna Vulcana Pandele în ideea străngerii de informații pentru o monografie a localității, am descoperit câteva fotografii inedite privind meritul și începuturile industriei textile în sat.

Comuna Vulcana Pandele este localitatea cu mărturii ale unei activități “industriale” încă de pe vremea lui Matei Basarab, când sunt menționate primele sticlării din Țara Românească¹ activitate care a continuat conform mărturiilor istorice până spre sfârșitul secolului al XIX-lea². Construirea căii ferate Târgoviște - Lăculețe în anul 1890 și existența Pudurăriei armatei de la Lăculețe a impulsionat dezvoltarea și altor activități.

În anul 1880 începe exploatarea lignitului în bazinul Șotânga-Mărgineanca. Conform informațiilor primite de la Elena Dumitrescu n. 30 ian. 1925, tatăl său Savu Dumitru (zis Tufeanu) a fost miner la Valea Ursului, „la Bendic”. <<Cărbunele se scotea din mină cu ajutorul cailor și măgarilor de la adâncimi de până la 200 m. “Calupul” de cărbune era gros de 7m. Familia Bendic avea casă peste gărlă, vis-a-vis de mină, casă cu două camere în paintă>>.

Cărbunele se exploata <<pe plan înclinat cu ajutorul granicului manual și pe orizontală cu caii până la suprafață pe șina de 9 „subțire”>> (informator Toader Ilie n. 1935 miner). Familia Bendic avea guri de mină în Vulcana Pandele la Valea Ursului care comunica cu Cerbureanca și în Mlaca Pietrii (informator Nicolae Ciocoiu n. 1935, familia sa se învecina “pe Gârla” cu familia Bendic).

De la exploatarea din Valea Pietrei era cale ferată pentru transportul cărbunelui la Gara Lăculețe- “Drumul de fier” – care traversa râul Ialomița pe un pod de lemn, în Dolani (informator Petre Dragomir n. 1922, fiul lui Gavrilă Dragomir, „ștaigher” maistru la mina Făgețel, care apare în fotografi).

* Complexul Național Muzeal Curtea Domnească Târgoviște, Str. Justiției, nr. 7, jud. Dâmbovița.

¹ Mihai Oproiu, Luminița Oproiu, *Așezări sătești de pe Valea Ialomiței*, Editura Bibliotheca 2000, p. 37

² Honorius Moțoc, Mihai Oproiu, *Dicționarul geografic al județului Dâmbovița (de D. P. CONDURĂȚEANU)* Editura Transversal Târgoviște, 2007, p. 34

În anul 1934, frații Buică, Nicolae și Petre Ionescu înființează o țesătorie mecanică cu o capacitate maximă de producție de 80 000 ml, 11 războaie mecanice, 21 muncitori; capitalul era de 80 000 lei.

Frații Ionescu erau nepoții fraților P. și N. Brănescu care aveau o țesătorie înființată încă din 1921 în comuna Doicești și erau de origine din comuna Brănești unde Stan Rizescu crease deja o tradiție în industria textilă.

Conform mărturiei Elenei Ionescu, căsătorită Savu, n. 6 dec. 1932, fiica lui Nicolae Ionescu inițial au închiriat în Gura Vulcanei, de la Dumitru Tomii un salon de dans unde au funcționat cu patru războaie (două primite de la frații Brănescu drept recompensă pentru Buică care fusese ucenic la ei și două cumpărate după ce vânduseră brutăria și fabrica de ape gazoase din Brănești). Mai târziu au cumpărat un teren “la Moară” și au construit o clădire în care va funcționa și țesătoria și “moara cu două pietre “ acționate de un motor cu benzină. În timpul războiului au făcut pânză pentru armată și au câștigat foarte bine, încât în anul 1944 aveau deja construit un alt local pentru fabrică pe Câmpul Brănești (unde mai târziu a ființat Cooperativa Sârghința Târgoviște cu o secție de țesătorie) și două “case gemene “ vis-a –vis de fabrică, pe terenul cumpărat de la fratele artistului Gabriel Popescu, ing. Ion Gr. Popescu.

Pentru completarea acestor informații ar fi necesară o documentare de arhivă.

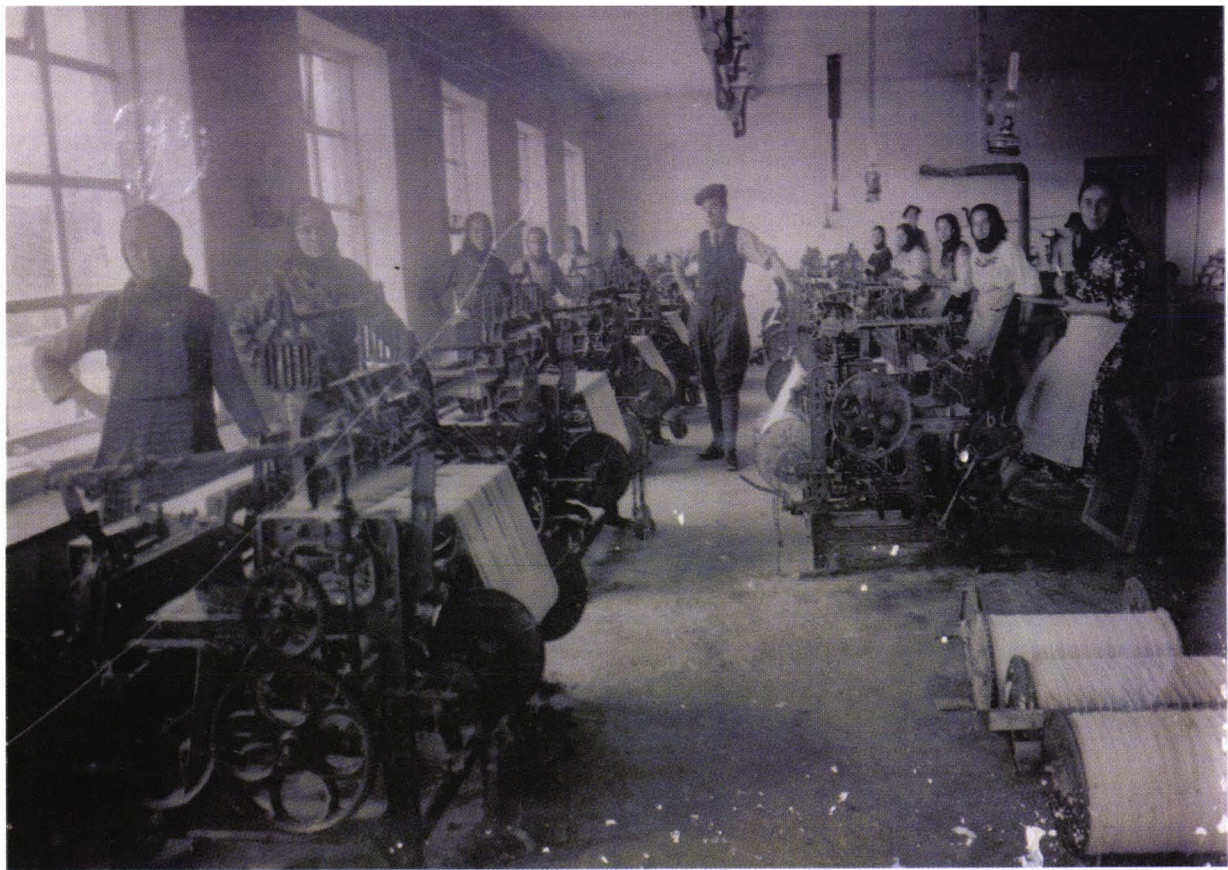
*Mina Făgețel „Ștaigher” mastru
Gavril Dragomir*

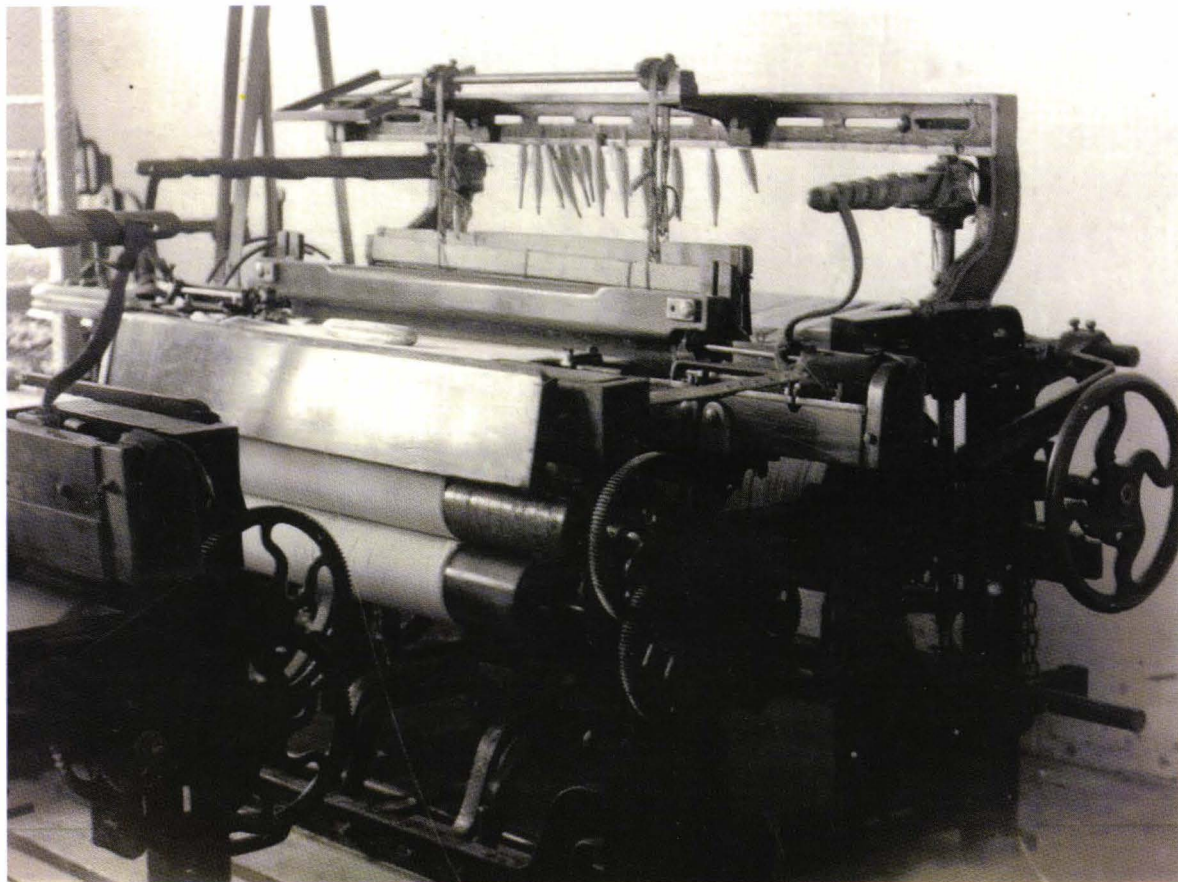
Cristian Bendic, fratele lui Mihai Bendic

Frații Buică și Nicolae Ionescu

Țesătoria „primitivă” a fraților Ionescu

Război mecanic, țesătoria fraților Ionescu

Una din casele „gemene” ale fraților Ionescu